

gaar Ryslingesagens Realitet og Spørgsmaalet om Redelighed, forekommer det mig, at Redeligheden ikke kan fremkomme uden paa Grundlag af en fuldstændig Klarhed over dette Spørgsmaal om Daaben, og at enhver Accepteren af forskellig Daab indenfor vor Kirke kun kan finde Sted, hvis virkelig Kirken accepterer et nyt Ritual; og et er jo, hvorledes Opsætsigheden fra Rørdams Side er afgjort, et andet er naturligvis, om det Ritual, som han har ønsket, vil finde Behag i Kirkens Bevidsthed, naar det kommer for en virkelig kirkelig Autoritet, men jeg fastholder meget bestemt, at hverken den politisk valgte Kirkeminister eller dette høje Ting er det Sted, hvor et Spørgsmaal af den Art skal finde sin endelige Afgørelse.

Endelig er der med Hensyn til det ærede Medlem Hr. Povlsens Sprogbrug endnu et Ord, der forekommer hos ham og hos flere andre Talere, og som ogsaa aabenbart maa have en noget forskellig Betydning i forskellige Munde. Det er i denne Debat meget yndet at tale om „Reaktion“, og naturligvis opfattes bl. a. Socialdemokratiets Stilling, som den viser sig i dette Forslag, hvorved man har fulgt det konservative Folkepartis kirkepolitiske Synsmaader, som Udtryk for denne „Reaktion“. Jeg skal være fuldstændig villig til at acceptere dette Udtryk, idet det nemlig er en „Reaktion“ til Standpunktet 1849. Det er en „Reaktion“ til et virkelig frisindet Standpunkt, medens det Standpunkt, som fastholdes af det ærede Medlem Hr. Povlsen og maaske af hans Partifæller, er et Udtryk for en vedblivende Brug af Statstvungen: man vil fremme Frihed i Kirken ved at tvinge dem, som ikke sætter Pris paa det, man selv ønsker. Og jeg maa desværre beklage, at det synes, som om der indenfor Venstre er i alt Fald en Del, der har det Synspunkt, at dette alligevel er den rette Vej.

Hvor glad jeg end var ved den Udtalelse, der kom fra det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsen, forekommer det mig dog, at en Omtale af Forholdene af vor Kirke i 1868 og Valgmenighedslovens Tilblivelse egner sig meget daarligt til Belysning af en virkelig frisindet Tankegang. Det, der skete den Gang, var netop det, som jeg søger at forhindre, nemlig at man fra et politisk Organs Side nøder Kirken. Men jeg vil tillige sige, at det ingenlunde var saaledes, som det ærede Medlem sagde, at man fra Kirkens Side — da man havde drøftet Sagen vel at mærke — var stemt imod at antage en Ordning med Valgmenighederne. Nej, det

som det stod paa, og det, som ogsaa den Minister, der blev nævnt, nemlig P. C. Kierkegaard, maatte trække sig tilbage paa, var, at man vilde nøde denne enkelte Lovgivning igennem, inden Kirken havde faaet Lov til at udtale sig i Sammenhæng om det Spørgsmaal, som var et saa vigtigt Spørgsmaal for den, nemlig Spørgsmaalet om hele Kirkens Ordning. Man var villig til at gaa med til en Valgmenighedslov, hvis man samtidig fik Garantier for, hvordan Kirkens hele Forhold til Staten skulde være; men dette Spørgsmaal blev ikke løst, det blev ikke løst ved den Kirkekommission, som blev nedsat, der kom ingen Resultater, skønt ogsaa P. C. Kierkegaard stod som den varmeste Forsvarer for, at en saadan Ordning maatte man have. Man kan derfor ikke anføre P. C. Kierkegaard mod den Opfattelse, jeg har, og jeg vil sige, at dette Spørgsmaal vedblivende trænger til en Løsning, hvad man saa end vil sige om dets Betimelighed i Øjeblikket.

Jeg har ogsaa nogle Bemærkninger at gøre til det ærede Medlem Hr. J. Jacobsen, som henvendte sig personlig til mig med en Række Spørgsmaal. Det var en Slags kirkehistorisk Eksamination: om jeg som Kirkehistoriker ikke anerkendte dette og hint; der var Tale om Daabsritualforandringer, der var Tale om Reformationen, hvad den betød rent principielt, der var Tale om det grundtvigske, der var Tale om Opfattelsen af J. C. Christensens Kirkelove og af Venstres Stilling dertil, og endelig var der et Spørgsmaal om Pastor Rørdams personlige Trosstandpunkt og i det hele taget om Fromhedslivet, kan jeg sige,ovre i Ryslinge Valgmenighed. Der var i alt Fald Enkeltheder iblandt dette, som jeg maa finde, der er Grund til at gaa ind paa her.

Hvad det første angaar, anerkender jeg selvfølgelig fuldt ud, at der i Løbet af Kirkehistorien er sket Udvikling og Forandringer i Daabsritualet. Selvfølgelig, det er der; men der er det ved det, at de Daabsritualer, man har autoriseret indenfor Kirken og indenfor Kirkensamfundene, efter at Kirken er blevet splittet, alle netop har, som det blev saa stærkt accentueret af det ærede Medlem Hr. Klaus Berntsen, været Udtryk for en Trosopfattelse af, hvem Jesus Kristus var, og for en virkelig Kirkeopfattelse, nemlig den Opfattelse, at Kirken er grundlagt paa Troen paa, at Herren er død og opstanden, og hviler paa dette Trosgrundlag. Der er selvfølgelig Splittelser, der fremkommer ved forskellige teologiske Meninger om dette eller hint, men, som det ærede